

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . „ 2.—
za Nemčijo celoletno . . . „ 29.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . „ 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . 1/70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . „ 7.—
za Nemčijo celoletno . . . „ 9.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 12.—

SLOVENE C

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (74 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . „ 13 „
za trikrat . . . „ 10 „
za večkrat primeren popust.

Poročna oznaka, zahvale, osmrtnice itd.:
enosolpna petstvrsta po 18 vin.

Poslano:

enostolpna petstvrsta po 30 vin.
Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vojni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bo. n.-hero. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 198.

Današnja številka obsega 6 strani.

Ali mir ali nadaljevanje vojske?

London, 15. januarja. Vest »Reuter-
jevega« urada, da so »balkanski dele-
gati« včeraj sklenili, da istočasno z vro-
čitvijo note velesil izročijo Turčiji svojo
noto, s katero bodo mirovna pogajanja
definitivno razbili in da dobe obenem
poveljniki balkanskih armad obvestilo,
da je premirje odpovedano, se od naj-
poučnejše strani označuje kot neisti-
nita. Delegati balkanske zveze ne store
takega koraka, dokler ne došpe defini-
tivni odgovor Porte glede Odrina. Sklep
velikega otomanskega sveta pa oficijelno
do tega trenutka balkanskim delega-
tom še ni znan. Velesile so izročile
skupne note zopet preložile. Vzrok ne-
znan.

Ali se vojska nadaljuje?

(Od našega londonskega po-
ročevalca.)

London, 12. jan. 1913.

Upanje, da se doseže mir, se je te-
kom minulega tedna znatno zmanj-
šalo. Vsa prizadevanja, najti Turke,
da se uklonijo neizpremenljivi osodi
ter da ugodijo zahtevam zaveznikov,
so bila brezuspešna, najsi so se ta pri-
zadevanja vršila od strani delegatov,
najsi od poslanikov velesil, ki so — ka-
kor je bil dr. Danev obveščen, v pe-
tek — z Anglijo na čelu zadnje dni
v posebni meri pritiskali na Turke. Ka-
tegorični odklonitvi zavezniških zah-
tev po Rešid Paši, je sledilo perempto-
riško suspendiranje konference po bal-
kanskim delegatih in dan prihodnje
seje je neznan.

Ali se sploh vrši? Kasneje v tednu
so postali Turki kljub vsem pritiskom
silno odločni, drzni, iz vzroka, ki je še
neznan ter so zagrozili, da odidejo do-
mov.

Ali se bodo pogajanja sploh nada-
ljevala? To je vprašanje, ki je vsem na
ustih vsepovsod. Bila mi je dana ugod-
na prilika, da sem mogel večkrat tudi
zasebno govoriti z nekaterimi gospodi
balkanskih delegacij. In z jok
tega si dovoljujem reči, recimo s po-
udarkom, da sicer ne vem gotovo, ali
se bo tako zgodilo ali ne — tudi ne-

pričakovani dogodki lahko vse pro-
vržejo — ali nemara se utegne zgo-
diti tako:

Vsi vzroki govore za domnevo, da
Bulgari ne bodo več dolgo čakali, da
pridejo Turki z bolj zadovoljivimi proti-
predlogi. Morda počakajo le še malo
dni, zakaj čas je sila dragocen. In ako
spoznajo, da Turki vztrajajo na svo-
jem trdovratnem stališču, bo tudi ko-
nec suspenzije, pogajanja se sploh do-
cela razbijejo in vojska se nadaljuje.

Bulgarska armada je zdaj v mnogo
boljšem položaju in stanju nego je bila
ob začetku vojske. Čas se je temeljito
porabil za vsako mogočo izpopolnitev,
za izpopolnitev organizacije, kolikor je
trpela vsled izgub, za izpopolnjenje ži-
veža, streliva, v izboljšanje pozicij.
Vsega skupaj stoji zdaj na bojišču do
350.000 mož; to je pred Odrinom in
pred Čataldžo. Ko sem si nekoč dovolil
nekemu gospodu omeniti časniška po-
ročila, češ, da bulgarski armadi pri-
manjkuje streliva vsled prevelikega
»trošenja«, se je veselo nasmejalo z ge-
sto, ki izključuje vsak dvom: »Za mi-
lijone!« »Za najmanj šest mesecev ga
imamo, če vsak dan streljamo!«

V slučaju, da se pogajanja razbi-
jejo in se vojska nadaljuje, se konča
obleganje Odrina z naskokom. Mesto
se ne more držati. Malo dni bo trajalo,
da pade pod naskokom. Potem je velik
del vojske prost, da lahko odide pred
Čataldžo. Potem je tudi prosto veliko
število oblegovalnih topov največjega
kalibra, ki se brez dvoma odpeljejo
pred Čataldžo. In vojaški izvedenci —
inozemski — so mnenja, da Čataldža
ni nepremagljiva, in potem se prične
začetek korenitega konca brez ozirov
na levo in desno.

Turki so dobili nepričakovanega za-
veznika v Rumuniji. Nekaj nezasišča-
nega je njeno ravnanje, da grozi Bul-
garski z vojsko, ko so vsi možiki daleč
od doma na bojišču proti krutemu na-
rodnemu sovražniku. Ta rumunski na-
stop navdaja cel svet in seveda tudi
Bulgare z največjo ogorčenostjo in
gnjevom. Dozdeva se, da je popolnoma
zablodila, zgrešila pravo politiko, ki ji
je dana po svoji zgodovini in sosesčini
balkanskih držav in Rusije. Ali ne uvi-
di, da jo more voditi ta pot, ki jo je
izbrala, do osode, kakor je zadela Polj-
sko? Ali se ne zaveda, da si dela Bul-
gare za smrtne sovražnike, da ji Bulgari

nikdar ne pozabijo takega postopanja,
ki mu v zgodovini izlepa ni najti para?
Gotovo je, najsi krije Rumunsko kdor-
koli hoče, da Rusija ne bo, ne more
ostati pri miru, če Rumunija v resnici
uresniči svoje pretnje. Morda takoj,
morda nekoliko pozneje. Vsekakor je
gotovo, da visi evropski mir vsled tega
nastopa Rumunije na tanki niti, naj-
večja nevarnost zanj pa obstoji v tem,
da skušajo države v kalnem
ribariti, nikjer pa ni vodil-
nega državnika.

Pred zopetno vojsko?
Velevlasti niso edine?

London, 14. januarja. Došla so po-
ročila, iz katerih sklepajo, da je veliki
otomanski svet v Carigradu odklonil
odstop Odrina. Ko se sklepi velikega
sveta objavijo, so prepričani, da mi-
rovni delegati takoj zapuste London.
Vsa carigradska poročila naglašajo, da
vsled pritiska javnosti turška vlada
odstopi. Veliki vezir Kiamil paša od-
ločno nasprotuje, da bi se vojska na-
daljevala, a vojna stranka mu je zrasta-
la čez glavo. Turški delegati so prvot-
no izjavljali, da 14. t. m. iz Londona
odpotojuje, a so se v Londonu ostali,
ker čakajo, kaj sklene turški veliki
svet. Delegati balkanske zveze so 13. t.
m. pri dineju razpravljali, če ne kaže
Turčije obvestiti, da se po štirih dneh
vojska nadaljuje. Večina delegatov je
pa izjavila, naj se počaka, kako bo
skupna nota velevlasti na Turčijo učin-
kovala. »Daily Telegraph« trdi, da po-
slaniki velesil niso več tako složni, ka-
kor so bili. Baje neka velevlast tripe-
lamente zahteva, naj se toliko časa ne
prične pogajati o mejah Albanije, dok-
ler ne odpravita Rusija in Avstrija
svojih vojaških varnostnih priprav.

Berlin, 14. januarja. Iz diploma-
tičnih krogov se poroča, da je skupno
noto velevlasti povzročila Rusija, ker
hoče pridobiti v Bulgariji svoj prejš-
nji vpliv. Francija in Anglija sta glede
na skupno noto velesil Rusijo podpi-
rali. Nemčija in Avstro-Ogrska pa se
nista radi skupne akcije pridružili in
sta to storili le, da ne nastane nasprot-
stvo med trozvezo in tripektentno. Po
vplivu Nemčije in Avstro-Ogrske se
Turčiji v skupni noti ne grozi z nika-

rimi nasilstvi. Nota je zelo kratka, pri-
jazna in egejske otoke le splošno
omenja.

London, 14. januarja. Turške čete
za čataldžskimi utrdami cenijo na
110.000 mož. Oboroženi in preskrbljeni
so, kakor se poroča, turški vojaki do-
bro in je tudi razpoloženje dobro.
Slabše razmere pa vladajo na polotoku
Gallipoli, kjer Mahmud Šefket paša še
ni izvedel reorganizacije turške ar-
made.

London, 14. januarja. Turški dele-
gati so odklonili vabilo k dineju av-
stro-ogrškega poslanika, ker mogoče
že 15. t. m. odpotojujejo.

London, 14. januarja. Dosedanjim
vestem o vsebini skupne note Turčiji
se še pristavlja, da se v njej namigne,
da če Turčija svojega stališča glede na
Odrin in na egejske otoke ne opusti,
ne dobi na nobenem denarnem trgu v
bodoče posojila.

(Vse te vesti so v toliko prenatglje-
ne, ker izročitev note dozdaj še ni po
vsebini med velevlastmi ugotovljena.)

X X X

Rusija in Bulgarija.

Peterburg. Bulgarski finančni mi-
nister Teodorov se pogaja z neko tu-
kajšnjo veliko banko o najetju velike-
ga posojila, s katerim se pokrijejo stro-
ški za vojsko. Pogajanja bodo kmalu
zaključena. Domneva se pa, da je Teo-
dorov imel še dalekosežnejšo politično
mislijo, katera je baje sijajno uspela.

X X X

Različne priprave.

Dunaj. »N. Fr. Presse« poroča, da
je od danes naprej na progi Budimpe-
šta—Maria Terezianopol blagovni pro-
met suspendiran.

Dunaj. »Zeitung« poroča iz Pariza, da
je novi francoski vojni minister Lebrun
sklenil pooblastiti generala Joffre, da
se obenem z generalom Castelnau poda
v Peterburg, da se tam ugotovi eventu-
alna skupna vojaška akcija Francije in
Rusije.

X X X

Hrabri Skader.

Kotor. Turki Črnogorce pred Ska-
drom napadajo dalje. Oblegovalci so v
defenzivi. Mraz in sneg ovirata Črno-
gorce in tudi preskrbovanje z živili je
otežkočeno.

X X X

Počasi je govorila Masuda in tož-
ne besede so ji brizgale kot kri iz srčne
rane. In zgrudila se je Rozamundi v
naročje.

XVIII. POGlavJE.

Wulf poplača otrovano vino.

V vroči julijski noči sta sedela
Godvin in Wulf na svojih konjih in
mesec jima je sijal na oklepe. Sedela
sta nepremično kot dva kipa in zrla z
vrha neke gore na sivo, nerodovito
planjavo, ki se razprostira od Nazare-
retove bližine do vznjožja gričev, kjer
leži Tiberija ob Galilejskem jezeru. Pod
njima so okoli studenca Sefurije tabo-
rile čete Frankov, pri katerih sta bila
zaposlena kot prednja straža. Vojska
je štela trinajst sto vitezov, dvajset ti-
soč pešcev in neštene čete domači-
nov, ki so bili oboroženi kot Saraceni.

Dve milj daleč proti jugovzhodu
so se svetile bele hiše od Nazareta, kjer
je trideset let živel in delal Izveličar
sveta. Ni dvoma, si je mislil Godvin,
da so Njegove noge marsikdaj stopale
po gori, ki sta na nji stala, da so po
namakalnih dolinah spodaj Njegove ro-
ke trgale cvetlice in klasje. Davno,
davno je že utihnil Njegov glas, pa
Godvinu se je zdelo, da mu še vedno
govori v šumenju ogromnega taborja,
da odmeva od obronkov Galilejskih
gora, in besede, ki jih je slišal, so bile:
»Ne prinašam miru, ampak meč.«

Govorica je šla, da nameravajo čete

LISTEK.

Roža svetla.

Angleški spisal H. R. Haggard.

(Dalje.)

Tako je govorila Rozamunda in si
vrgla pajčolan čez obraz, da bi zakrila
svoje solze.

Nato sta Godvin in Wulf stopila
pred Saladinov prestol, poleg katerega
je stala, se ji priklonila, jo prijala za
roko ter jo poljubila v slovo; in sultan
jima ni branil tega. Ko pa je ona odšla
in bratov ni bilo več, se je obrnil k
emirju Hasanu in velikemu duhovnu,
ki je ves čas mirno sedel, ter rekel:

»Povejta mi vidva, ki sta stara in
modra, kdo teh mož ljubi gospico? Go-
vori, Hasan, ki ju dobro poznaš.«

Hasan pa je zmajal z glavo. »Eden
ali drugi. Obadva ali nobeden — ne
vem,« je odgovoril. »Njunega sklepa mi
ni mogoče uganiti.«

Nato se je sultan obrnil k duhov-
nu, izkušenemu, molčečemu možu.

»Kadar bosta obadva nevnika
umirala prav pred njenim obličjem,
kakor vedno upam, da ju bom videl,
tedaj izvem odgovor. Prej pa nikdar,
če nje ni volja,« je odvrnil; in sultan si
je njegov odgovor utisnil v spomin.

Masuda je opozorila drugo jutro
Rozamundo, da brata ta dan jezdita
mimo palače. Zato je gledala skozi
omrežje. Bila sta oborožena, jezdila sta
na svojih krasnih konjih Plamu in Di-
mu, spremljal pa ju je oddelek zago-
reljih vojakov s turbanji na glavi; po-
nosno sta jezdila drug poleg drugega
in solnce se jima je blesketalo na okle-
pih. Pred njeno palačo sta se ustavila
za hip in ker sta vedela, da ju Roza-
munda opazuje, dasi je nista videla,
sta izdrla meče in jih zavihnila v po-
zdrav. Nato sta odjezdila molče dalje
in ji kmalu izginila izpred oči.

Rozamunda je nema in žalostna
obstala. Kakor temen oblak zazdelo se
ji je življenje. Skoro ni imela upanja,
da bi se kedaj zopet videli. Dobro ji je
bilo znano, da bo boj med križem in
polumesecem silen boj za življenje in
smrt, in prepričana je bila, da bosta
Godvin in Wulf vedno tam, kjer bo naj-
hujši bojni metej.

O! Bila je slavna. Zlato je bilo nje-
no in več draguljev kot jih je mogla
prešteti; in vsak dan so ji donašali no-
vih bogastev. Imela je palače, da biva
v njih — sama, vrtove, da se izprehaja
po njih — sama, evnuhov in sužnjev,
da vlada nad njimi — sama. A razen
ženske, od morivecev ni imela prijate-
ljice.

Ni ju bilo več! Tudi peketanje nju-
nih konj je utihnilo v daljavi in pasta-

la je žalostna in potrta kot otrok, ki
se je izgubil sredi velikega mestnega
vrvenja.

Povesila je glavo in se je zjokala;
ko pa je začula za seboj neke glasove,
se je ozrla ter opazila, da je tudi Ma-
suda plakala.

»Zakaj jokaš?« jo vpraša.

»Služabnica se mora ravnati po
svoji gospodinji,« odgovori Masuda in
se bridko nasmeje. »Ali gospica, zakaj
pa ti jokaš. Ti si vsaj ljubljena in tega
ti nikdo ne vzame, naj pride karkoli
hoče.«

Neka misel je šnila Rozamundi v
glavo — nova, strahovita misel. Oči
obeh žensk so se srečale in Rozamun-
dine so vprašale: »Katerega?« kakor
jo je nekoč na glas vprašala ob vratih
nad ozkim mostom. Med njima je
stala s slonovo kostjo in biseri okra-
šena miza, na kateri se je nabral po-
ulični prah skozi odprto okno. Masuda
se je sklonila čez mizo in zapisala s
kazalcem eno samo arabsko črko v
prah na mizi, nato pa je položila roko
čez njo.

»Dvakrat, trikrat so se vzdignile
Rozamundi prsi, pa obstale. Nato je
vprašala:

»Zakaj pa nisi šla z njim, saj ti si
svobodna?«

»Zato ker me je prosil, da ostanem
in čuvam nad gospico, ki jo ljubi. In
tako te čuvam — do smrti.«

Avstrijska smodnišnica zletela v zrak.
Dunaj. »Reichspost« poroča, da je na donavskem otoku nasproti Dubrovici zletela v zrak avstrijska smodnišnica in pripisuje krivdo srbskemu atentatu. — Nasprotno trdijo srbski listi, da so tovarno Ilić za izdelavo vojaškega sukna »zunanji sovražniki« Srbije zažgali.

× × ×

Arnavti se dvigajo.

Belgrad. V Djakovu so bili 12. t. m. nemiri. Oboroženi Arnavti so v mesto udarli. Vnel se je hud boj. Ustreljen je bil srbski okrajni uradnik. Srbski vojniki so Arnavte porazili in jih v gorovje zapodili.

Kako je v Bitolju.

(Pismo našega posebnega poročevalca.)

Turki se udajajo. — Španski grand v Bitolju. — Kralj Alfonz v balkanska vojna. — Bolezni. — Električna v Bitolju. Bitoljsko okrožje.

Skoplje, 8. jan.

Odpravil sem se iz Bitolja in prišel v Solun. Tu sem vstopil v železniški vlak, ki me je dovel do Skoplja. To kot nekaj uvod mojega pisma, ki ga vam pošiljam od tu iz Skoplja, da vam povem najnovejše o bitoljskih prilikah. V Bitolju sem bival skoro mesec dni do predvečerja in reči moram, da mi je hudo, ker sem se moral ločiti od njega in ker me kliče služba v Skoplje.

Bitolj je poln novosti. Dela se hitro, urno. V Skoplju n. pr. ni nič čudnega, ako srečam na ulici Belgrajca in Belgrajko. To je tukaj že obično, dočim je to v Bitolju danes še nekaj nenavadnega, in ako naletita tod dva Belgrajca drug na drugega, tedaj se objameta in poljubita.

Gotovo ni dne, da ne bi Bitolj videl cele trope turških ujetnikov, ki prihajajo semkaj od ohridske strani. To so ostanki Džavid pašine armade, ki se dan na dan udajajo srbskim vojakom. Pogled na nje je žalosten: živeli so kot plaha zver po gozdih in se sedaj gladni in goli predajajo na milost in nemilost.

Te dni sta posetila Bitolj dva zelo ugledna in redka gosta, dva španska velmoža: knez Kartagenski in inženerski polkovnik, kraljev adjutant Francisco Egapi. V spremstvu okrožnega načelnika sta si ogledala mesto ter nato s podpolkovnikom Kušakovičem poletela na bojišče pred Prilepom. Za spomin sta si obdržala nekaj koščkov razstreljene granate, da jih poneseta kralju Alfonzu, ki se baje zelo zanima za balkansko vojno.

Načelnik srbske organizacije v bitoljskem okraju, Jovan Čirković, je bil zelo nejevoljen, ker je moral srbsko-turško vojno preležati v bolnišnici, in to v Carigradu. Sedaj je ozdravel in došel semkaj v svoj Bitolj, ali še do danes se ne more pomiriti v mislih, da je Bitolj res svoboden.

Javil sem vam že v svojem dopisu, da razsaja v Bitolju tifus. Bolezen je sicer malo popustila, toda kljub temu nam še vedno grozi. Zato se držimo zdravniških navodil in ne pijemo nika-ke vode.

drugi dan odriniti preko puščave, da zapletejo v bitko Saladina, ki je tabo- ril s svojo armado pri Hatinu nad Tiberijo. Godvinu in njegovemu bratu se je zdel tak načrt naravnost blazen, saj sta videla saracensko moč ter preje- dila tisto peščeno planjavo pod polet- nim solncem. Kaj sta hotela potujoča viteza brez spremstva, ali naj bi si upa- la ugovarjati glasu gospodarja v de- želi, ki so bili od mladih nog vajeni bojevanja v puščavi? A vzlic temu je začelo Godvina skrbeti in polastila se ga je bojazn, ne za sebe, ampak za ne- brojno vojsko, ki je spala tam doli, in za kršćansko stvar, ki je stavila zad- nje nade v to bitko.

»Jaz grem na stražo, ti pa ostani tukaj,« je rekel Wulfu in zasukal je Plama ter odjezdil po grebenu kakih šestdeset korakov daleč do drugega roba vrha, ki je bil obrnjen proti se- veru. Odtod ni mogel videti ne tabora ne Wulfa ne druge žive duše; bil je popolnoma sam. Razjahal je, velel ko- nju ostati na svoje mestu, kakor je bil vajen ter odšel nekaj korakov naprej do neke skale; tu je pokleknil in molil z vso močjo svoje čiste, vojaške duše.

»O, Gospod, ki si bil nekaj človek in bival v teh krajih, ki veš, kaj je člo- vek, usliši me. Bojim se za vse te tisoče, ki spe okoli Nazareta; ne zase, meni ni do življenja, ampak za vse te Tvoje služabnike in moje brate. In za križ, ki si visel na njem in za vero na Jutro- vem. Razsvetli me! Daj, da slišim in vidim, da bi jih mogel posvariti.«

(Dalje.)

V Bitolju imamo lepo gledališko poslopje z ugodnimi sedeži in ložami, ki je last mestne občine. Gledališče, ki je bilo dosedaj zapuščeno ter je služilo Turkom za vojašnico, se sedaj hitro po- pravlja. Dve srbski vojaški godbi, ki se nahajata tod, priredita namreč za novo leto v gledališni dvorani velik koncert v korist bitoljskih sirot. V novem letu pride semkaj bržkone kaka igralska družba, ker je Bitolj kulturno, bogato in veliko mesto.

Važen gospodarski pojav je konfe- renca, ki se je na predlog bitoljske mestne občine sestala ter v navzočnosti najuglednejših in najimovitejših me- ščanov vseh narodnosti sklenila, da se osnuje konzorcij, ki bo zgradil elektrarno pri vasi Lihovo vrh Bitolja. Bitolj dobi električno razsvetljavo in tramvaj. Prva svota v ta namen je že zbrana. Teren in pogoje za električno podjetje prouči univerzitetni profesor dr. Stano- jevič.

Bitoljsko okrožje je imelo dosedaj pet okrajev: bitoljski, lerinski, ohrid- ski, kruševski in prilepski. Ker je pa bitoljski okraj prevelik, se izločijo iz njega sela okoli jezera Prespa, ki bodo tvorila odslej lasten prespanski okraj.

S Kočevskega.

Pred kratkim je dokazoval »Slo- venec«, kako neresnična je trditev v drž. zbornici, da so Nemci v sloven- skih deželah zapostavljeni. Dokazo- valo se je največ z raznimi krivicami napram Slovincem na Štajerskem in Koroškem ter predpravici Nemcev istotam. Dodal bi rad še nekaj: Kako peščica Nemcev na Kranjskem, tako- zvanih Kočevcev, daleko prekaša s svojimi pravicami vse ostalo kranjsko slovensko prebivalstvo. Saj je morda pri svojih tožbah imel pritožnik pred očmi baš kočevski živelj. Da imajo maloštevilni Kočevci svojega poslanca, državnega in deželnega, je znano. Da pa jim ob strani stoji vlada s celim svojim aparatom, to čutijo kočevski Slovenci tako zelo, da, pri vlaganju svojih upravičenih pritožb se narav- nost čudijo, če bi se katerikrat vlada tako daleč zmotila ter jim ugodila v najmanjšem obsegu. Vzemi za zgled kočevski otočič Draga. Mnogo se je pi- salo o njej. Faktično je tu komaj ena tretjina Kočevcev, odrezani so terito- rialno docela od svojih bratov, in kako se krepijo in držijo! Obvladali so tako zelo vse, da imajo v rokah, lahko re- čem, vso politiko in javnost. Teh uspe- hov pa ni toliko pripisovati njih lastni agilitnosti, nego dejstvu, da imajo pri raznih oblastvih skrbne očetovske va- ruhe. Pri letošnjih občinskih volitvah se je vlada z veliko težavo odločila, da je razveljavila le en razred, ker bi se bilo drugače bati, da nemški živelj iz- gubi vaje. Jasno je bilo, da bi morali biti razveljavljeni vsi trije razredi. Pri koncesijah, pri delitvi državne pod- pore! Slednja se je v zadnjih letih de- lila naravnost trgovcem, slovenske kmete so pa odriivali z žandarskim ko- pitom. Koliko krivic pri občinski upra- vi! Vodja tukajšnjih šikan je zdaj člo- vek, ki ne razume prav nič našega jezika, pravijo mu Herbe. O njegovih nastopih v podrobnosti kmalu več po- datkov. Mimogrede bodi omenjeno, da z vso aroganco meče slovenske stran- ke iz občinske pisarne, ki ne razumejo nemščine. In ko se je leta 1912. pripe- ljval vladni komisar k volitvam, se je imenovan mož, ki mu pravijo Herbe, pripeljal z njim na njegovi desnici. Glavni agitator pri volitvah je bil baš on. To dejstvo je bilo kot prelepa de- monstracija zveze najhujših agitator-jev z vlado. Slovenci smo to opazili in slišale so se pikre opazke ob tem pri- zoru. Na gospodarskem polju! Pristno slovenske vasi Stari in Novi Kot pro- site za ceste že nad 20 let. Cesta bi ko- ristila tudi knez Auerspergovim goz- dom. Pa se odbija na vseh inštancah, kjer so Nemci merodajni, baš, ker bi koristila Slovincem! Najhujša ovira je zdaj kočevski okrajni cestni odbor. Da je potreba, to uvidi vsak slepec. Člani takozvanega društva za varstvo živali naj bi v interesu volov in krav, ki se tu mučijo, vložili nujno resolucijo na vla- do. Tominškova pot na Triglav ti pod- plate menj oškoduje, kot ta slavna cesta, ki je pa edini dovoz za Stari in Novi Kot iz cele Kranjske. Mimogrede bodi omenjeno, da plačujejo vasi zve- sto udano visoke cestne doklade v pod- poro cestam vseh kategorij, a oni sami so pa kot tisti obupani pesnik: »Na mojem polju ni ceste.«

Enako in še hujše pa se postopa s Slovinci v kočevskem ozemlju. Na pr- mer: Zdaj gre za to, da se Borovec zveže z glavno cesto. Slovenci prosijo zveze Borovec—Morava. Ta proga bi mnogim Slovincem koristila; a Nemci so jo udarili Borovec—Kočevska Reka; ta slednja proga pa se je ustvarila le

iz razloga, ker leži preveč slovenskih naselbin ob prvi progi; stroškov bi pa bilo veliko manj. Ves nemški aparat dela za progo Borovec—Kočevska Reka. Nestrpnost Kočevcev se je deloma od- krila v Kopitarjevi aferi. Pa to ni le v Kočevju samem, isto je tudi po va- seh. Mimogrede bodi omenjeno, da na celém Kočevskem že skoro ni vasi, ki bi ne vsebovala vsaj nekaj slovenskega življa. Obiskaval sem skrite gorske vasi, a povsod sem našel na sloven- ske družine. Omenjam pa še en mo- ment, ki je silno karakterističen za nestrpnost in vsemogočnost Nemcev. V vsaki vasi sem slišal tožbo, da tudi v cerkvi ne smejo in se ne morejo po- služevati domačega jezika — v šoli seveda še manj. Tožili so mi, da po 40 let niso slišali slovenske pridige.

Slovenec ne sme niti svojih ljudi obiskovati z namenom, da bi ljudi na- vdušil za samoizobrazbo v slovenskem jeziku. To sem poizkusil sam. Kot agent za zavarovanje proti ognju, je še šlo, ko se je pa zvedelo, da je tudi kak slovenski časopis prišel v slovensko hišo po mojem odhodu, so pa takoj za- vreščali razburjeni klici: Zakaj ga ni- ste zapodili! In »Nemške Štime« so takoj javile sveto to silno krivico. Nemci pa nemoteno prodajajo Sloven- cem razne predmete z nemškimi bar- vami na korist »Südmarke« in »Schul- vereina« (Draga, Trava). In koliko še drugih takih slučajev!

Kočevski mejaš.

Dnevne novice.

+ **Pravi sovražnik Avstrije.** »Dom- ljubov« uvodni članek piše v šte- vilki 16. t. m.: »Mnogo se sedaj govori o nevarnosti močne Srbije za našo dr- žavo. Srbija se ni še nikoli bojevala proti nji, kakor so že tolikokrat Ma- jari, vendar pa vpijejo nekateri vroče- krveži, naj jo napade naša armada in jo razbije. Povejmo no enkrat pravico: Srbija nam v nobenem slučaju ne more biti desetino toliko nevarna, kakor je nevarna Ogrska v sedanji sestavi. Tu je vir vsemu neredu in nemiru; tu je ko- renina bojev proti edinosti cesarstva; tu je vedna nevarnost, da se Avstriji ne izpodkopljejo temelji. Ogrska mora iti za Turško. Turška država se ni mogla držati, ker je slonela na krivici proti Neturkom; tudi madjarska Ogrska se ne bo mogla držati. In ti madjarski na- silniki naj bi komandirali tudi nas, naj bi odločevali o nas, ali smo državi zve- sti ali ne! Z zaničevanjem gledamo na- nje in navdaja nas pri tem trdna za- vest, da ne bo več dolgo, ko bo mad- jarsko nasilje doživelo svoj popolni pa- dec, kakor ga doživi sploh vsako na- silje ob svojem času. Edini madjarski prijatelj v Evropi, Turek, je tepen in za vedno ponižan. Za Turkom pride madjarski pašaluk. In potem bo mo- goča močna in zadovoljna Avstrija.«

+ **Župnija Lozice** je podeljena č. g. Antonu Jeriču, kuratu na Ustiji.

+ **Najvišja zahvala.** »Društvo slo- venskih profesorjev« je prejelo za vda- nostno izjavo, ki jo je odposlalo Nje- govemu c. in kr. Veličanstvu z letošnje glavne skupščine. Najvišjo zahvalo.

— **Na župnijo Šmihel pri Novem mestu** je bil dne 12. t. m. kanonično vmeščen č. gosp. kaplan Štefan Trškán.

— **Za sekundarija na cesarice Eli- zabete bolnici v Novem mestu** je bil imenovan g. dr. Božidar Küssel.

— **Prem.** V torek smo pokopali g. Blaža Deklevo, sopesestnika graj- ščine Turan. Ker je bil 27 let član kraj- nega šolskega sveta, se je pogreba ude- ležila tudi šolska mladina. Ker smo tudi pri nas že imeli učitelje, katerih veselje je bilo, izzivati prepir, je imel navado reči pri takih prilikah: »Če župnik in učitelj v fari ne bosta edina, potem pa kar vse pustimo in pojdimo!« — Umrla je tudi mlada mati Ivana Valenčič (Lunovka) iz Bitenj.

— **Slomškova zveza.** Ker je ob se- danjih razmerah čisto umevno, da bi marsikdo izmed učiteljev, ki so bili zapeljani po liberalnem časopisju, rad vstopil v našo Zvezo, tedaj naj si po- pisani dovoljuje kratko opazko glede liberalnih učiteljev. Veliko se govori sedaj o krivicah, ki se baje godijo na- šim nasprotnikom. Vprašamo samo, kako bi se godilo nam, če bi bili na- sprotniki v večini. Spominjamo na ti- ste čase, ko so nas Slomškarje sovražili in bojkotirali naši lastni stanovski to- variši, tako, da je boljše, da o tem mol- čimo. Sedaj so se razmere izpremeni- le. Zato stavimo nasvet, katerega mo- ra vsak naš somišljenik odobravati, da se tisti učitelj, ki ne spolnjuje svo- jih verskih dolžnosti, ki je naročnik »Naroda« ali »Tovariša«, kdor obisku- je in podpira liberalne veselice in dru- štva, bojkotira pa naše organizacije, ne sprejme v Slomškovo zvezo. Kdor

v sedanjem času, ko je napravil slo- venski liberalizem popolen bankerot, ne razume položaja, naj si je sam kriv — posledic.

— **Novo obleke za orožnike.** Začet- kom januarja so izročili orožniškim od- delkom nove uniforme, da jih preizku- sijo. Službene uniforme, in sicer blu- ze in hlače, so svetlosive, suknje, haveloki in čelade so pa železnosive. Bluze so slične bluzam pehote z upognjenim ov- ratnikom, hlače so tako kakor sedanje prirojene; orožniki, ki služijo v gora- tih krajih, dobe hlače do kolena z no- govicami, kakršne nosijo deželni strel- ci. Kratek havelok dobe vsi orožniki; nositi ga bodo le v službi smeli. Seda- nje sablje se nadomeste z lahkimi ka- valerijskimi sabljami. Mesto sedanjega bajoneta dobe orožniki brinirani bajon- et. Paradna uniforma in distinkcije se ne izpremene.

— **Nervoznost v Bosni in Hercego- vini.** V Bosni in Hercegovini je vse pre- cej nervozno. V okolici Mostara so hiš- ne preiskave na dnevnem redu. V Bla- gaju so preiskali hišo pravoslavnega duhovnika Tome A. Bratiča, učitelja Seratliča, trgovcev Skočajiča, Jose Gnajiča in nekaj kmečkih hiš. — Mostaru so zaprli krojaškega pomoč- nika Karla Liska iz Plzna in Matijo Liskovtza iz Ottendorfa. Sumijo ju, da sta ogleduha.

— **Kaj se je pripetilo nekemu kranj- skemu gostilničarju v Zagrebu.** Za- grebski listi poročajo: Te dni je prišel gostilničar Ivan C. v K., okraj Krško, v Zagreb, da tu nakupi turšice. V noči od nedelje na ponedeljek je šel v neko gostilno v Frankopanski ulici. Tam je bilo več žensk, katerim je C. plačal ku- hano vino in jih naposled povabil, naj se peljejo z njim z izvoščkom na spre- hod. V vozu je pa C. zaspal. Ko se je prebudil, ni bilo več žensk, pa tudi ne denarnice s 500 K. Policiji se je že po- srečilo dobiti tatice, ki so: iz Zagreba izgnana Barica Kipčič iz Bistre, brez- poselna Tonka Buharič in natakarka Nevenka Milečič.

— **Iz Medjimurja.** Medjimurje spa- da pod zagrebško nadškofijo. Položaj hrvatskih duhovnikov je ondi izredno težaven; vsak čas jim preti obtožba radi »hujskanja« proti mažarstvu. Tako je lani imel velike sitnosti z ma- žarskimi oblastmi župnik Lajtman, ki je izdal hrvaški molitvenik, katerega je oblast zaplenila, ker je bil bojda — puntarski. Sedaj je prišlo zopet do afe- re s kaplanom in katehetom Nikolajem Švagirom. Bil je kaplan in katehet v Kotoribi, kjer so tamošnji Hrvati še la- ni na izredno slovesen način sprejeli nadškofa dr. Bauerja, ko je prišel bir- mat. Katehet Švagir je ob svojem doho- du v Kotoribo zahteval od šolske dece, da ga v šoli in na cesti pozdravljajo v hrvaškem jeziku s »Hvaljen Isus i Marija!« To pa ni bilo všeč učiteljema Patakiju in Horvatu ter sta deci prepo- vedala hrvaški pozdrav. Švagir tega ni potrpel, vsled česar sta ga učitelja ovadila državnemu pravdnštvu radi »hujskanja proti mažarski narodno- sti«. Te dni se je v Veliki Kaniži proti Švirgu vršila razprava, ki se je pa za- ključila z oprostitvijo kaplana. Seveda, poti, stroškov in neprijetnih skrbi du- hovniku ni nihče povrnil.

SLOVENSKA STRAŽA.

+ **Petindvajsetletnica smrti An- dreja Einspielerja,** poštvalnega vo- ditelja koroških Slovencev bo jutri. Naj bi jutrišnji dan združil vse častilce nje- govega ogromnega dela v spominu nanj, ki ima prvo zaslugu za probuje- nje koroških Slovencev. In kakor smo lani praznovali Slomškovo leto, naj vsi poštteni Slovenci praznujejo letos Ein- spielerjevo leto tako, da vedno bolj de- lujejo za namene »Slovenske Straže«, ki Einspielerjevo delo na Koroškem v njegovem duhu nadaljuje. Posnemaj- mo vsi Andreja Einspielerja v delu za ubogo, zapuščeno Koroško!

Občni zbor šišenske podružnice »Slovenske Straže« se je vršil dne 6. ja- nuarja pri g. Zajcu v Zg. Šiški. Občni zbor odpravi podružnični predsednik nadučitelj g. Bregar. Iz tajniškega in blagajniškega poročila se vidi, da po- družnica ni bila ravno med prvimi kar se tiče dela za naše obmejne brate. Na predlog g. Kastnerja so bili po vzkliku in z velikim navdušenjem izvoljeni sledeči gospodje: Predsednik Jos. Bre- gar, nadučitelj v Zg. Šiški; podpred- sednik Fran Lavtizar, nadučitelj v Sp. Šiški, tajnik Ludovik Ivnik, učitelj v Spod. Šiški; blagajnik Zdravko Kalan, telegrafist c. kr. državne železnice. — Novemu odboru želimo obilo sreče na polju dela za obmejne brate. Udeležba na obnem zboru je bila ogromna, kar je veselo znamenje, da se tudi Šiskarji zavedajo nalog našega narodno - ob- ramnega društva »Slovenske Straže«. Na delo sedaj!

Štajerske novice.

š Dr. Negri in dr. Kukovec. Oba imata isto temo za svoja politična predavanja: Boj proti obstrukciji! Oba isti cilj: delazmožnost štajerskega deželnege zbora. Oba isto argumentacijo: Obstrukcija škoduje volilcem. Le poslušalci so različni: dr. Negri govori isto pred Nemci, dr. Kukovec pred liberalnimi Slovenci. Dr. Kukovec je na liberalnem zborovanju v St. Pavlu pri Preboldu proglasil že tudi liberalno parolo za delazmožnost volitve, ki se glasi: Volimo tiste kandidate, ki so za delazmožnost štajerskega deželnege zbora! Torej delazmožnost za vsako ceno, to je postal politični princip stranke, ki bi tudi rada veljala za narodno. Ali slavni voditelj štajerskih liberalcev ne uvideva, da je s tem proglasil brezpogojno kapitulacijo štajerskih Slovencev pred nemškimi bičem? To vendar ne more biti princip narodnega voditelja na Štajerskem. Kdor narodno misli, ne more tako govoriti, kakor je govoril dr. Kukovec v St. Pavlu pri Preboldu. To je isti govor, kakor ga govori dr. Negri pred nemškimi volilci. Če je še količkaj narodnega mišljenja v liberalnih vrstah, potem mora vzbuditi tudi med njimi dr. Kukovec govor najhujši odpor. Za vsako ceno Nemcem hlapčevati, tega pa ne storimo! In če bi vse slovenske stranke tako govorile, potem bi si morali osnovati zavedni in ponosni Slovenci svojo stranko.

š Občinske volitve v občini Negova pri Radgoni se vrše 22. t. m. Občina je bila dosedaj v nemškutarskih rokah. Bračijanski nemškutarji delajo na vse pretege, da bi zmagali. Nemškutarski občinski odbor je imenoval znanega nemškutarskega poglavarja orehovskega Wračka za častnega občana. Pravijo da radi tega, ker se je Wračko dal sodnijsko ločiti od svoje žene.

š Šola v Dobrenju pri St. Ilju. Kakor smo poročali, hočejo Nemci v Dobrenju ustanoviti šolo s pomočjo fonda, ki ga je naložil neki mladinsoljub pred nekaj leti. Šolski fond znaša še sedaj nad 70.000 K. In ta denar bi šulferajnu dišal? Dobro bi bilo, če bi se kdo pobrigal za te šolske razmere in storil potrebne korake, da bi se denar obrnil res za šolo, ki bi bila za slovensko ljudstvo v Dobrenju. Če bo politična oblast šla šulferajnu na roko in ne bo hotela zadostiti zahtevi dobrenjske občine po učenem jeziku, bo treba enkrat reči drugo besedo. Sliši se namreč, da hoče okr. šolski svet nasesti kuratoriju, ki ima v oskrbi ta denar. V kuratoriju so: dr. Schmiederer, Girstmayr itd. Pesničani pa so baje proti dobrenjski šoli, ker se bojijo, da bi se njih Kernstockschule ponesrečila. Zahtevajo, da se onih 70.000 K porabi za pesniško šolo.

š Izpred sodišča. Pred mariborskim okrožnim sodiščem se je vršila predvčerajšnjim neka obravnava, ki je zopet v lepi luči pokazala vsa propala sredstva, s katerimi se bori liberalna časopisje proti svojim političnim nasprotnikom. Pred sodiščem je stal g. Bosina, kaplan iz St. Jurija v Slovenjskih Goricah. Bil je pred časom dejansko napaden od štajerskega fanta Dominika Koserja tik pred župniščem. Nasilnega fanta kljub njegovim mladim letom, se je šentjurjski kaplan seveda ubranil tako, kakor je mogel. Radi tega so ga pa liberalni slovenski in nemškutarski listi razupili za razbojnika in divjaka, ki ga je treba kar živnega odreti! No, razprava je nasprotno pokazala, da je bil gospod Bosina res napaden. Zato je bil tudi oproščen od zločina težke telesne poškodbe, ki so mu ga hoteli naprtiti štajerski liberalci in je bil obsojen samo v denarno kazen, češ, da se je sicer branil, a prekoračil meje brambor v sili. Dr. Gorišek, ki bi g. Bosino rad politično masakriral, se je moral torej zadovoljiti samo z mastnimi računi, ki so se mu pa precej skrčili. Tudi avskultantu, dodeljenemu državnemu pravdniku, dr. Zarganju, ki je prišel stiskati roko dr. Gorišku in med poslušalci s čudno vne- mo zatrjeval, da mora obtožnica držati, ker jo je on sestavil, se je obraz precej raztrgal.

š Zločinska družba pod ključem. Dne 7. t. m. je ljutomerski orožniški stražmojster Anton Wurzinger v Dešnjakih izsledil večjo tatinsko družbo in jo odgnal k okrajnemu sodišču v Ljutomer. Kolovodja družbe je bil Matija Simončič s svojo ženo Ano, pomočniki so bili pa Jurij Stih, Tomaž Mežnarič, Andrej Mežnarič, Franc Vajda, Jožef Kosi in Feliks Kosi; vsi so znani postopaci, ki so se na nepošten način preživljali. Izvršili so skupaj mnogo sleparij in tatvin. Zlasti so bili mojstri v ponarejanju delavskih knjižic. Tako je šla nedavno cela družba s ponarejenimi knjižicami v Mladetince na Ogrskem k tamošnjemu delavskemu agentu, Istvanu, se vdinjala za delo, izro-

čila knjižice Vajku in izmuznila iz nje ga 242 K 82 vin. v predjemu. Denar so seveda pošteno doma zapravili. Najbrže ima družba na vesti mnogo vlovov in tatvin, ki so se zadnje čase izvršili v ljutomerskem in ormoškem okraju.

š Zase je nabiral po cerkvi. Cerkvni ključar posestnik Lenard Pačnik v Razboru je po cerkvi vedno v cerkveno puščico pobiral med ljudmi. Župnik je pa zasledil, da Pačnik od nabra- nega denarja večinoma sam obdrži ter je zato Pačnika naznanil.

š Nesreča s dinamitno patrono. Desetletni ljudskošolski učenec Martin Eisl v Trbovljah je našel dinamitno patrono. Vzel je kamen in začel nabijati po dinamitni patroni, ki je eksplodirala. Dečku je odtrgalo vseh pet prstov na desni roki.

DRŽAVNVZBORSKE ZADEVE.

Konvent seniorjev se snide 23. t. m., da določi spored zbornični seji 27., oziroma 28. t. m. Pripravljenih je že več predlog, ki so jih odseki že rešili. Kar se tiče novega nameravanega davka na vžigalice, se naloži na vsak zavoj 2vinarski davek in sicer bo znašal davek 2 vin. za požvepljene žveplenke v zavojih z 80 vžigalicami, za švedske vžigalice pa pride dvavinarski davek na 60 komadov. Na vžigalne svečice bo znašal davek 10 vinarjev na 60 vžigalnih svečic. Tudi od vžigalnih aparatov se bo moral plačevati davek. Prestopki glede na davek na vžigalice se bodo kaznovali z globami od 4 do 2000 kron.

TIROLSKI DEŽELNI ZBOR

bo sklican 6. februarja, če se voditelji strank o sporedu zasedanja sporazumejo.

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR IN SPLOŠNA STAVKA NA OGRSKEM.

Ogrski državni zbor se skliče dne 20. t. m. k formalni seji; 21. se izvoli odsek 40 članov, ki bo do konca februarja razpravljal o volilni prenosni in o izpremembi poslovnika. — Glede na splošno stavko, ki jo socialna demokracija napoveduje, namerava vlada v Budimpešti vzdrževati red z orožniki, na deželi pa z vojniki.

NOVI NEMŠKI ZUNANJI MINISTER.

»Reichsanzeiger« poroča, da je cesar Viljem imenoval za državnega tajnika zunanjih zadev dosedanjega poslanika v Rimu von Jagova.

NOVI ANGLEŠKI DEADNOUGHTI.

V Londonu trdijo, da bo letos angleški mornariški minister zahteval šest in ne pet novih dreadnoughtov. Mornarico nameravajo Angleži za 5000 mož pomnožiti.

BOLEZEN RUSKEGA CAREVIČA.

Berolin, 15. januarja. »Berliner Tageblatt« poroča: Splošno zdravstveno stanje ruskega carevičaja zelo zadovoljivo. Prestolonaslednik se vozi vsak dan na izprehod v parku v Carskem Selu in je zelo dobro razpoložen. Niti govora ni, da odpotuje na Riviero, kakor so listi poročali.

Društva.

Vič - Glinca. Minulo nedeljo je tukajšnje katoliško slovensko izobraževano društvo obhajalo desetletnico odseka Orlov pa petletnico svojega obstanka. Sicer bomo v poletnem času to oboje slovesnejše obhajali, a ker je imelo društvo v nedeljo svoj običajni občni zbor, smo se obojega spomnili že pri tej priliki. Pred zborovanjem nam je gospod Tersegval v jedrnatih besedah opisal dobo desetletnega društvenega delovanja. V govoru pa ni imel pred očmi le našega društva, ampak vse lepe uspehe, katere je katoliška organizacija dosegla po naši domovini v dobi zadnjih deset let. Malo je deset let, a ta so bogata z ozirom na sadove društvenega delovanja. Kako je bilo še pred desetimi leti po naši domovini in kako je zdaj! V vsakem oziru vidimo, čutimo, okušamo napredek, dasi nas »napredni« liberalci še vedno obkladajo z »nazadnjaki«. In vendar oni najbolj zaslužijo ta priimek. Kaj so pa oni storili v zadnjih desetletjih za narod? Niti koraka dalje niso storili, ampak so le nazadovali in z obrekovanjem in blatenjem ovirali naše delovanje in tako bodisi na kulturnem polju bodisi gmotno oškodovali narod. Po govoru so podali svoje račune in pojasnili o društvenem delovanju posamezni funkcionarji. Iz poročil se je razvidelo, da tudi letos društvo ni mirovalo, ampak je šlo po začrtani poti društvenih pravil plodonosno zopet korak dalje. Bogato je bilo glede na razna predavanja, predstave in poštene zabave. Posebno se je spopolnil dramski odsek pod spretnim režiserjem gospodom A. Mehletom. Društvena godba si je pod marljivim kapelnikom P. Ferdinandom

v teku enega leta privabila simpatije ne le doma, ampak tudi izven župnije. Pričakovati sme še lepših uspehov, ako se bodo gospodje godbeniki i v bodoče marljivo vadili i v bratski slogi delovali v prosep glasbe. Promet v društvenih financah je prekoračil lepo vsoto 12 tisoč kron. Ker so društveni odbor in odborniki posameznih odsekov točno in v korist društva marljivo delovali, smo jim skazali svoje priznanje s tem, da smo jim tudi za letos poverili vodstvo društva, oziroma posameznih odsekov. — Glede gibanja ljudstva nam kronika iz preteklega leta podaja sledeče številke: 41 porok, 215 rojstev, 95 mrličev. Nazadovani smo samo glede mrličev in sicer za 43. Dokaz, da nam je bila smrt precej mila in prizanesljiva.

Ij Šišensko prosvetno društvo ima v nedeljo 19. t. m. ob pol 5. uri popoldne redno predavanje. Predava č. g. p. Mariofil.

Glasba.

Slovenska sv. maša na čast svetega Frančiška Serafinskega za mešan zbor. Založil Franc Gerbič. Založila »Katol. Bukvarna« v Ljubljani. Part. 1 K 80 v., glasovi po 20 vin.

To lepo mašo je gospod skladatelj, kakor naslov pove, poklonil sv. Frančišku Serafinskemu, katerega naše ljudstvo kot ustanovitelja in zavetnika III. reda posebno goreče časti.

Skladba obsega vse glavne dele sv. maše in ne potrebuje torej nobenih vlog.

G. Gerbič se vedno ozira pri svojih skladbah na pevske razmere, zlasti po deželi. Zato komponira priprosto, melodijno in lahko. Melodije njegovih skladb prihajajo iz srca in gredo k srcu. Njegove pesmi lahko vsak zbor proizvaja z užitkom brez vsakih težkoč, ljudstvu pa v veselje. Priporočamo to lepo in vendar prav lahko mašo našega velezaslužnega glasbenika vsem cerkvenim zborom, večjim in manjšim, mestnim in po deželi prav toplo. — Dobiva in naroča se v »Katol. Bukvarni« v Ljubljani.

Primorske vesti.

p Goriški deželni zbor sklican? Kakor je izvedel »Eco del Litorale«, je sklenila baje vlada ugoditi pritisku zastopnikov S. L. S. in laških liberalcev ter sklicati goriški deželni zbor k zasedanju. Na Dunaj je prišel tudi tržaški namestnik Hohenlohe in se namerava muditi tam več dni, kar je gotovo v zvezi s tem vprašanjem.

p N-srečen pade. Pri delu za zgradbo mostu v Zagradu je padel iz višine več metrov delavec Tomaž Tazhin ter se težko poškodoval. Prepeljan je bil v goriško bolnišnico.

p Smrt znorelega moža. Jakob Gorjan iz Opatijskega sela, sodar, star 39 let, je te dni v Gradišču ob Savi norel. Ko so ga hoteli peljati v deželno umobolnico, jim je skočil skozi okno in se tako nevarno poškodoval, da je kmalu umrl.

p Smrt Radeckijevega veterana. Te dni je umrl na Dobrovem pri Biljani 88letni Radeckijev veteran Anton Markočič, ki je bil ranjen v bitki pri Novari.

p Poslanec Fon med svojimi vrstici. V nedeljo, dne 12. t. m., se je vršil v Prvačini shod, na katerem je poročal živahno pozdravljen državni poslanec Josip Fon o sedanjem položaju.

p Umrla je v St. Andrežu gospa Lucija Pavletič, rojena Budal.

p Zdivjana mačka umorila dva otroke. V Skopem na Goriškem sta štiriletni sinček in šestletna hčerka posestnika Martinelli mučila mačko. Otroke sta navezala mački na rep papir in papir zažgala. Pri tem je mačka zdivjala, skočila na otroke in ju tako razpraskala, da sta oba otroke umrla. Nekemu domačinu, ki je otrokoma prihitel na pomoč, se je mačka zapodila v obraz in mu oči tako razpraskala, da je izgubil vid.

p Nesreča v tržaškem pristanišču. V starem pristanišču je zadel Lloydov parnik »Gorizia« v ladjo »Gina«, ki se je potopila. Tudi »Gorizia« je poškodovana.

p Umrl je v Gorici g. Karol pl. Finetti, vpok. poštni uradnik.

Ljubljanske novice.

Ij Katoliško društvo za delavke priredi zabaven večer v nedeljo 19. januarja 1913 v »Ljudskem Domu«. Spored: 1. H. Ludwig: Zabec in zabica. 2. Dr. A. Schwab: Večer na morju. 3. J. Málát: Kmetič. (Po češki narodni.) 4. Fr. Engelhart: Gospodične in dekleta. 5. »Lep zaslužek.« Veseloigra v dveh dejanjih. 6. »Moderna drama.« Šaljiv

prizor. 7. »Pri gospodi.« Šaloigra v dveh dejanjih. — Vstopnina: Sedeži I in II. vrste 2 K; III. in IV. vrste 1 K 50 vinarjev; od V. do VIII. vrste 1 K; od IX. do XI. vrste 80 vinarjev. — Balkon 80 vinarjev. — Galerija: I. vrsta 1 K; II. vrsta 80 vin., od II. do V. vrste 60 vin. — Stojišče 30 vin. — Začetek ob 5. uri zvečer.

Ij Sl. Kat. Ak. Starešinstvo opozarja člane in prijatelje na svoj prijeteljski večer, na katerem predava dipl. eksp. ak. tov. J. Avsenek iz Rostova o kulturnih in zlasti trgovinskih razmerah v Rusiji. Vrši se jutri, v četrtek, zvečer ob pol 8. uri v hotelu »Union«, na verandi poleg velike dvorane.

Ij Veliko skioptično predavanje z najnovejšimi slikami z Balkana in dogodkih na Balkanu je včeraj zbralo v Unionovo dvorano številno občinstvo, ki je bilo soglasno v sodbi, da je to bilo doslej najlepše skioptično predavanje. Predavatelj gosp. profesor Šarabon je krasne slike pojasnjeval z poljudno, a jedrnato besedo. Na splošno željo se to aktualno predavanje ponovi v nedeljo, dne 26. t. m. ob 5. uri popoldne, na kar opozarjamo tudi naše okolice.

Ij Slovensko dramo »Tekmo«, katero je spisal g. profesor Anton Funtek, bodo še tekom tekoče sezone igrali na hrvaškem narodnem gledališču v slovenskem jeziku. Moške vloge bodo v rokah gg. Borštnika, Nučiča, Sotoška, ženske pa v rokah Vilharjeva in Gerbičeve.

Ij Šentpetersko prosvetno društvo ima redno predavanje v četrtek, 16. t. mes., ob pol 8. uri v društvenih prostorih. Predava gospod kaplan Fran Vrhovec.

Ij Predavanje bode jutri, v četrtek, 16. januarja, v izobraževalnem društvu v Trnovem, Konjušna ulica št. 4. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

Ij Samoumor v sled žalostnih razmer med magistratnim delavstvom. Včeraj popoldne se je v svojem stanovanju v Križevniški ulici št. 7 obesil mestni delavec Mihael Zagar, rojen 20. oktobra 1845. leta v Unajnarih ter pristojen v Ljubljano. Na lice mesta došla policijska komisija je mogla konstatovati le smrt in je odredila, da so truplo prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Pravijo, da je starčku, ki je vse moči pustil pri mestu, nadzorni Magister odkazal težje delo v jami in da se mu je grozilo tudi z odpustom. To je starega moža tako potrla, da se je obesil.

Ij Kap zadela. Včeraj okoli 5. ure popoldne je šla 72letna mestna uboga Meta Lasnerjeva po Florjanski ulici z namenom, da gre v bolnišnico. Pred hišo št. 29 se je nagloma zgrudila in bila kmalu nato mrtva. Na lice mesta došla komisija je konstatirala, da jo je zadela srčna kap. Truplo so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Ij Nasilna ženska. Danes ponoči je prijel stražnik na Dunajski cesti 49letno vtihotapko Marijo Kosirnikovo iz kamniškega okraja. Ženica se je pa varnostnemu organu uprla in ga začela zmerjati, naposled se je pa ulegla na tla ter hotela s tem preprečiti aretacijo, katero je pa stražnik s hudim naporom vendar izvršil. Aretovalko so izročili pristojnemu sodišču.

Ij Zgoden cvet. Včeraj popoldne je neka gostilničarka v šentpeterskem predmestju poslala svojo 13letno služkinjo Marijo Leitgebovo po meso in ji dala 5 K 40 vin. Gostilničarka pa še vedno čaka, a ni nazaj ne služkinje, ne mesa in ne denarja.

Obrine zadeve.

— Obrt in trgovina. Obrtna zadruga na Bledu priredi dne 9. februarja ob 9. uri preizkušnjo obrtnih vajencev v pisarni bolniške blagajne na Bledu, Mlino 3. Vajenci, ki so učno dobo dovršili in nameravajo napraviti preizkušnjo, naj vložijo pismo, koleka prosto prošnjo na obrtno zadrugo na Bledu do 1. februarja 1913.

Koroške novice.

Velika pavška slavnost se vrši dne 2. februarja popoldne v hotelu »Trabesinger«.

k Novo vojašnic« zgrade v Zgor. Dravogradu. V zgornji Dravograd pride gorska artiljerija s 170 konji.

Mnenje gosp. Mitter-ja

v Inomostu.

Gosp. J. Serravallo

Trst.

Predpisujem že 15 let mnogim bolnikom z najboljšim uspehom vaše železnoto kina-vino Serravallo.

Inomost, 3. junija 1911.

Dr. M. Mitter.

Le še par dni

bomo pošiljali „Slovenca“, onim ki ne store svoje dolžnosti kot naročniki-plačniki. Vsak naj se torej potruži, da nemudoma doloži naročnino za naprej. Kdor ne zmore celo ali polletne naročnine, pošlje lahko tudi samo enomesečno vsoto. Položnice so vsakomur na razpolago.

Telefonska in brzojavna poročila.

VSE NEGOTOVO.

MIROVNA POGAJANJA SE NISO DEFINITIVNO PREKINJENA.

London, 15. januarja. Načelniki balkanskih delegacij so se včeraj dopoldne zbrali in pretresali razne eventualnosti, ki bi mogle spričo sedanjega položaja nastati ter so se bavili s tem, kakšno stališče naj zavzamejo, ako bi Turčija na noto velesil nepovoljno odgovorila.

Vest »Reuterja«, da so sklenili s posebno noto mirovna pogajanja sploh definitivno prekiniti, se od poučene strani označuje kot neistinita. Bavili so se pa z eventualnostjo takega koraka. Ne angleška vlada, ne druge velesile niso dozdale obveščene o kakem sklepu in se zagotavlja, da je takega koraka balkanskih delegatov pričakovati le, ko Turčija na noto velesil negativno odgovori.

Turški delegati dozdale še niso dobili naloga, da London zapuste.

Res je pa, da od Turčije ni pričakovati povoljnega odgovora glede Odrina. Dozdale pa balkanski delegati še niso dobili obvestila, kaj je turška vlada sklenila. Turški delegati se ne udeležujejo več nobenih družabnih prireditvev.

Negotovost povečuje dejstvo, da o noti velesil ni še nič definitivno sklenjenega.

REŠID PAŠA NOČE NADALJEVANJA KONFERENCE, AKO BULGARIJA NE ODNEHA.

London, 15. januarja. Poslaniki velesil so skušali mirovne delegate privediti, naj zopet skličejo sejo mirovne konference. Sir Grey je predlagal Rešid paši, da bo on (Grey) kot častni predsednik sklical prihodnjo sejo, Rešid je odgovoril, da more v to privoliti le, če balkanski delegati izjavijo, da ne vztrajajo na pradaži Odrina, tudi v slučaju, ako bi mesto kapituliralo. Grey je odgovoril, da bo to balkanskim delegatom sporočil, da pa ne veruje, da bi imel kaj uspeha. Na to je Rešid paša odgovoril, da bi turški delegati v tem slučaju London zapustili.

KAJ BO Z NOTO VELESIL?

London, 15. januarja. Poslaniki velesil so se zbrali danes na konferenco.

Izročitev kolektivne note Turčiji se je vnovič odgodila, ker so razum Nemčije tudi druge velesile napravile k noti svoje opombe. Vendar se zagotavlja, da difference glede note niso bistvene in se bo nota izročila.

KAJ JE SKLENILA TURŠKA VLADA?

Carigrad, 15. januarja. Vlada je opustila namero sklicati veliki otomanski svet, takozvani »divan«. Včeraj popoldne se je vršil izredni ministrijski svet, v katerem se je diskutiralo vprašanje, kaj je storiti, ako velesile izročijo napovedano noto. Prevladovalo je baje mnenje, da velesile na Turčijo ne bodo pritiskale in da se zato ne kaže udati balkanski zvezi. Obenem je ministrijski svet sklenil ministra notranjih zadev pooblastiti, da energično nastopi proti mladoturkom in eventualno njihove kolovodje izžene iz Carigrada. Vrh tega se je v poslopu Porte nastanilo 300 policijskih agentov.

VČERAŠNJA KONFERENCA POSLANIKOV.

TUDI ITALIJA ZA TURČIJO. AVSTRIJA NOČE DEMOBILIZIRATI.

London, 15. januarja. Poslaniška konferenca se je bavila včeraj z egejskimi otoki.

Trozveza vstraja na tem, da se morajo otoki Tenedos, Samotrake, Lemnos, Imbros ter Mitilene, Kios in Rodos pustiti s posebno avtonomijo pod turško suvereniteto, Grčiji pa pustiti le Kreta in nekaj manjših otokov, do čim Rusija zagovarja načelo, da naj vsi otoki pripadejo Grčiji, Anglija in Francija pa stojita na stališču, da imajo ostali Turčiji le otoki Tenedos, Samotrake, Lemnos in Imbros pred Dardanelami. Najbolj se temu upira Italija, češ, da bi v slučaju, ako se oni otoki, katere ima zasedene Italija, izročili Grčiji, Turčija ne bila več vezana podpisati pacifikacijsko delo Italije v Libiji, sploh pa ima Italija veliko interesa na tem, da ohrani s Turčijo dobro

razmerje. Italija bo Grčijo lahko podpirala glede vprašanja južne Albanije, da jo za egejske otoke kompenzira.

»Daily Telegraph« trdi, da je neka velevlast tripelentente na konferenci predlagala, naj se vprašanje delimitacije Albanije tako dolgo ne načne, dokler Avstrija in Rusija ne demobilizirajo. Rusija je baje pripravljena v to privoliti, toda Avstrija je baje to odklonila, kar da je povzročilo nove težkoče.

MALO UPANJA, DA BI SE VOJSKA ZOPET NE ZAČELA.

London, 15. januarja. V dobro poučenih krogih goje malo upanja, da bi se moglo nadaljevanje vojske preprečiti. Mnogi sploh mislijo, da je za mir neobhodno potrebno, da zavzamejo Odrin zavzamejo, ker bi s tem tudi turški vladi stališče zelo olajšali. Balkanski delegati pa izjavljajo, da bi nadaljevanje vojske imelo za posledico, da bi Turčija še več izgubila nego bi zdaj, ako bi sklenila mir.

BULGARIJA SE PRIPRAVIJA.

Sofija, 15. januarja. Kralj je z ministri odpotoval v Mustafa-pašo, kjer se bo sestal z generalom Savovom in poveljniki štirih bulgarskih armad, da se pogovori o vseh eventualnostih.

ODRIN.

Carigrad, 15. januarja. Poveljnik Odrina Šukri paša je brzojavil, da se tako garnizija kakor prebivalstvo nahajata v najboljšem stanju.

PESIMIZEM V SOFIJI.

Sofija, 15. januarja. Tu se trdi, da se nadaljevanje vojske ne bo dalo preprečiti. Tudi glede Rumunije je javnost mnenja, da se utegne konflikt z orožjem poravnati. Javnost veliko zupa v misljo Teodorova v Peterburgu.

IZREDNE PRIPRAVE PROTI REVOLUCIJI V CARIGRADU.

Carigrad, 15. januarja. Tudi palača, v kateri je interniran Abdul Hamid, je vojaško zasedena. Zastrazena je Porta in tudi Yidiz Kiosk. Vesti, da se med maloazijskimi četami pri Caltadži agitira za Abdul Hamida, se zopet širi. Veliki vezir je dal vse člane mladoturškega odbora in gotove vojaške funkcionarje postaviti pod policijsko nadzorstvo. Celo nekatere člane kabineta nadzorujejo.

DNEVNO POVELJE KRALJA KAROLA RUMUNSKI ARMADI.

Bukarešt, 15. januarja. Ob priliki pravoslavne novega leta je kralj Karol objavil sledeče dnevno povelje armadi:

»V tem resnem trenutku vsa dežela z ljubeznijo in zaupanjem obrača svoje oči na armado, ker vé, da bo ta vedno branila njene interese s tistim heroizmom in požrtvovalnostjo, ki garantira uspeh. Prepričan sem, da se boste pokazali vredne sinove in potomce junakov, ki so pri Plevni in Rahovi s svojo krvjo poživili slavo Rumunije. Spominjajoč se tistih slavljih in nepozabnih bitk, mi je ruski car dal po velikem knezu Nikolaju Mihajloviču izročiti maršalsko palico ruske armade, čast, ki se je izkazala heroizmu in vojaškim krepostim, katere so navdajale in navdajajo tudi danes rumunsko armado.«

Naposled izreka kralj željo, da bi armada tudi zanaprej ostala vredna velikih žrtev, ki jih doprinaša zanjo dežela.

KRITIČNO RAZMERJE MED BULGARIJO IN RUMUNIJO.

London, 15. januarja. »Morning-post« poroča: Ker se glede bulgarsko-rumunskega vprašanja ni ničesar izpremenilo, je Take Jonescu sklenil, da bo 15. t. m. odpotoval iz Londona in je to dr. Danevu pisмено sporočil. Iz Londona je Take Jonescu nameraval odpotovati v Berlin in na Dunaj. Na to pa mu je dr. Danev odgovoril, da pričakuje od bulgarske vlade še izpolnjujočih instrukcij in Jonescuja prosil, naj še nekaj dni ostane. Jonescu je nato sklenil, da svoje bivanje v Londonu za nekaj časa podaljša.

SRBIJA SVARI RUMUNIJO.

Belgrad, 15. januarja. Vladna »Samouprava« ostro kritikuje postopanje Rumunije, ki hoče sedanji položaj izrabit, da od Bulgarije izsili koncesije, med tem ko grozi zopet vojska. Ako bo Rumunija na ta način dosegla kaj uspehov, ne bodo trajni. Balkanska zveza, ki bo ostala močan faktor, bo uravnala svoje postopanje proti Rumuniji v bodočnosti tako, da slednja v težavnih časih ne bo mogla na pomoč balkanskih držav računati.

DUNAJSKE LAŽI DEMENTIRANE.

Bukarešt, 15. januarja. Oficielna korespondenca dementuje vest dunajskih listov, da je cesar Franc Jožef po-

slal ministrskemu predsedniku Majorescu lastnoročno pismo.

UNIJA MED SRBIJO IN ČRNO GORO?

Belgrad, 15. januarja. V tukajšnjih političnih krogih se govori, da se srbski in črnogorski delegati v Londonu marljivo dogovarjajo glede unije med Srbijo in Črno goro. Pretresava se načrt skupne zunanje politike, skupne armade in skupne trgovinske politike. Osnova bi se za to zvezni parlament.

PRED SKADROM.

Pariz, 15. januarja. Po neki tukajšnji informaciji so Srbi pri zadnjem izpadu Turkov iz Skadra izgubili 400 mož.

DEMENTI O BULGARSKIH »NASILSTVIH«.

Sofija, 15. januarja. Uradna agencija najodločneje dementira vesti mnogih inozemskih časnikov, da so bulgarske čete v zavzetih krajih uprizarjale nasilstva.

ZOPET ENA LAŽ DEMENTIRANA.

Zemun, 15. januarja. Vest »Reichs-poste«, da so srbski atentatorji pogнали v zrak neko avstrijsko smodnišnico blizu Zemuna, je popolnoma izmišljena.

RUSKA VLADA VERUJE V MIR?

Dunaj, 15. januarja. »Pol. Kor.« ima od ruske strani iz Petrograda, da merodajni ruski krogi smatrajo kljub dosedanemu ravnanju Turčije nadaljevanje vojne za neverjetno. Nadalje poroča korespondenca o ruskem dvomu, da bi rumunsko-bulgarsko vprašanje moglo začeti tvoriti novo stran balkanske krize. Velesile delajo tako odkrito in odločno za mir, da si smemo obetati, da bo mogoče premagati še te poslednje ovire. Ko tako upa na ugoden razvoj splošnega položaja v vsakem oziru, nima ruska vlada vzroka za nadaljnje vojaške ukrepe. O odlokih vlade, ki bi šli čez okvir sedanjega stanja, se ni niti ukrepalo, niti mislilo na to.

NEMČIJA JE PRIPRAVLJENA, A HOČE MIR.

Berolin, 15. januarja. Pri včerajšnji seji proračunske komisije se je stavilo zaupno vprašanje, da-li je Nemčija za slučaj vojne pri denarju in da-li ji ne manjka živila. Konstatirali so, da ima Nemčija denar in da se ni treba razburjati, sicer pa da itak hoče samo mir.

NASPROTSTVA V SRBSKEM KABINETU?

Dunaj, 15. januarja. Večerni list »Zeit« priobčuje depešo iz Belgrada, glasom katere res obstojijo nasprotstva med ministrskim predsednikom Pašičem in finančnim ministrom Protičem. Poslednji je baje protivnik Bulgarom prijazne politike Pašičeve in tudi ne bi rad videl, da bi se sestal Pašič z Berchtoldom.

BULGARSKIE IZGBUE.

Peterburg, 15. januarja. Glasom oficijelnih bulgarskih informacij je padlo v vojski in umrlo na boleznih 284 častnikov in 21.018 mož; število ranjenih in obolelih častnikov pa znaša 876, vojakov pa 51.000.

RAZPOLOŽENJE V BELGRADU.

Belgrad, 15. januarja. Vse časopise opominja vlado, naj nasproti Avstriji in Bulgariji nič več ne odnehuje, ker bi se tako utegnile zgoditi, da bi Srbija kljub ogromnim žrtvam le zelo malo pridobila. — Glede misije Miljukova so v dobro poučenih krogih trdi, da je prišel kot zaupnik ruskega zunanjega ministrstva.

NEMŠKI POSLANEC NAPOVEDUJE AVSTRIJSKO-LAŠKO VOJSKO.

Dunaj, 15. januarja. Vodja nacionalnih liberalcev v Nemčiji, poslanec Bassermann, je v Löbau-u v nekem svojem govoru dejal, da je Nemčija izgubila vodivno vlogo, ki jo je imela za časa Bismarka, in je postala zgolj »asistentka« Avstrije. Bulgarski bajoneti so podrli status quo. Po vojski bo nastal nov problem, albanski. Albanija bo jabolko razdora med Avstrijo in Italijo. Zato mora tudi Nemčija biti pripravljena. Vlada predloži parlamentu nove vojaške predloge. Parlament jih bo votiral, zahteval pa bo tudi izpremembe v diplomaciji.

UTRDBE V SRBIJI.

Praga, 15. januarja. »Prager Tagblatt« izve, da Srbija med Kragujevcem in Nišom gradi trdnjave.

× × ×

ZADNJE VESTI IZ LONDONA.

London, 15. januarja. »Press Association« poroča.

Od avtoritativne strani izvemo, da angleška vlada ni dobila od balkanskih delegatov še nikakega obvestila, da bi

bili sklenili, da pogajanja definitivno prekinijo. Tudi ostale velevlasti o tem niso obveščene. Najbrže se ne bo storil noben nepreklicljiv korak, preden ne bo turška vlada dobila note velesil in ne bo nanjo odgovorila. Kar se tiče zakasnitve note velesil, se more na podlagi informacij od najbolj kompetentne strani zagotoviti, da se, naj se je glede primeroma nevažnih detailov zgodilo karkoli, glede aranžmaja glede izročitve note pri Porti niso pojavile nobene težave.

»Reuter« poroča: Turška misija tudi še zdaj nima nobenega obvestila, kaj je Porta sklenila. Evidentno je, da turška misija v Londonu ne more storiti nobenega odločilnega koraka, dokler ne vé, kaj se je v Carigradu sklenilo.

Rešid paša je izjavil: »Ako hoče balkanska zveza, da govore topovi, naj govore, mi jim bomo odgovorili. Nadaljevanje vojske ni izključeno. Čas našega odhoda pa še ni določen. Odrina ne moremo odstopiti, ko smo vse drugo odstopili. Brez Odrina je Carigrad brez pomena.

Iz Carigrada se poroča, da so finančne težave v Turčiji jako velike. Uradniki plač za december še zdaj niso potegnili.

Take Jonescu je izjavil, da glede pogajanj med Rumunijo in Bulgarijo ni poročati nič novega. Pogajanja potekajo dostojno in v prijateljskem tonu.

× × ×

KOMISARIAT NA HRVATSKEM.

Zagreb, 15. januarja. Vesti, da se komisariat bliža koncu, se mažijo.

ZBORNICA.

Dunaj, 15. januarja. Načelniki večinskih strank se danes posvetujejo glede malega finančnega načrta o sancijski deželni financ.

VOJAŠKA STRAŽA POVOŽENA.

Dunaj, 15. januarja. Na tullnskem železniškem mostu čez Donavo je osebnih vlak povozil vojaško stražo, infanterista 81. polka Franca Hlavatyja, ki je bil takoj mrtev.

OGRSKI PRETEPAČI

Budimpešta, 15. januarja. Državno pravdnštvo je dvignilo zoper duellante grofa Tiszo, grofa Karolyja in grofa Schehenya obtožbo. Glede prvih dveh je prosilo zbornico za izročitev. Ake grofa obsodijo, jih čaka po ogrskem pravu kazen 10—20 dni.

MRAZ NA DUNAJU.

Dunaj, 15. januarja. V notranjem mestu vlada mraz 13 stopinj, v zunanjih delih pa celo 15 stopinj.

TIBET.

Urga, 15. januarja. Semkaj je došel tibetanski Dalaj Lama. Vest, da je Tibet proglasil svojo neodvisnost, se potrjuje.

Razne stvari.

— 13 častnikov 32. epšpolka aretiranih. Aretirali so 13 častnikov 32. pešpolka, ki so osumljeni, da so sodelovali pri goljufijah glede na oprostitve od vojaške službe. Med njimi je tudi aretirana neki častnik, ki je šele nedavno postal major.

Aretirani podpolkovnik. V Lvovu so aretirali nekega ruskega podpolkovnika, ki se je predstavljaj kot inženir in poizkušal dobiti zveze z vojaškimi krogi.

Tobačna tovarna in tovarna vžigalic v novih srbskih krajih. V novih krajih Srbije postavi srbska vlada veliko tobačno tovarno in tovarno vžigalic. Proučavajo se načrti za nove tovarne in razmišlja se, kateri kraji bi bili primernejši za take tovarne.

Samumor poštno uradnice v zaporu. V Inomostu so prijeli radi raznih poverjenj 27 let staro poštno uradnico Marijo Baumgartner. Ponoči je aretirana uradnica v zaporu iztrgala iz stene plinovo cev ter se z izpuhtim plinom zadušila.

Samo klobučarji se lahko smejejo. Vsled balkanskih dogodkov trgovina in obrt mnogo trpita. Edina obrt, katere je bila balkanska vojska v prospeh, je klobučarstvo. V Makedoniji, Skoplju, Solunu itd. je kupčija s klobuki jako oživela. Balkanski Slovani so zavrgli tes ter nosijo vsevpred le klobuke.

Velikanski uspeh zdravljenja bulgarskih ranjencev. Ameriški višji štabni zdravnik Faunt poroča iz Sofije, da je do 28. decembra 1912 bilo popolnoma ozdravljenih 28.000 bulgarskih ranjencev. To je toliko večji uspeh zdravnikov, ker je 80 odstotkov ran bilo silno zanemarjenih.

K natakarskemu štrajku v New-Yorku. Natakarski štrajk, ki je na Silvestrov večer izbruhnil v New-Yor-

ku, se vedno bolj širi. Povsod manjka natakarskega osebja, najbolj pa v elegantnih restavrantih in hotelih; podjetniki namreč kljub štrajku nočejo ustaviti obratov, kar je seveda popolnoma umljivo. Znajo si pa tudi pomagati. Na mize so postavili majhne tablice s tem-le napisom: »Gentlemen se najljubše prosijo, da blagovolijo svojim ljubeznivim damam osebno prinesiti jedila, kar bo vsak ameriški državljani, ki obožuje svojo ženo, gotovo z veseljem storil.« To učinkuje. Gospodje najboljši družbe: zdravniki, pravniki, znani poslanci, bogati trgovci in drugi se vrste sedaj s podstavki in krožniki v rokah po dvorani in v kuhinji, kjer jim kuhar naloži zaželjena jedila, da jih poneso svojim »ljubeznivim damam«. Da pri taki amaterski postrežbi ne gre vse gladko in po sreči, je le naravno. Tako se je neki sloviti profesor matematike z vročo juho ves obilil po svoji fini črni obleki; neki ugleden član kongresa se je spodtaknil na stopnicah ter se s krožniki in podstavki vred znašel na tleh; dame navadno tudi ne ostanejo brez spominov na ljubeznivo postrežbo svojih mož: njih obleke so navadno polne madežev. Najbolj ročno se še pri tem poslu obnaša newyorški višji državni pravnik, ki z veliko eleganco balancira steklenice, krožnike itd. Temu se pa ni čuditi, kajti, kakor sam smeje pripoveduje, je kot reven dijak dalj časa služil kot natak. Vse prav pride, kar človek zna!

Stavke v New Yorku. V New Yorku stavka 100.000 krojaških pomočnikov, stavkati prično v četrtek natakariji in kuharji newyorških hotelov.

Umor radi dveh vinarjev. Iz Szegedina se poroča, da je osemletni učenec Bedenyi zaklal součence Szegčja, ker mu ni hotel vrniti dveh vinarjev, ki mu jih je bil dolžan.

Velikanski požar v Aleksandriji. V Aleksandriji je zgorelo skladišče bombaža. 1500 ovojev, ki so 1 milijon kron vredni, je uničenih.

Preiskovanje Nove Guineje v zrakoplovu. Nadporočnik Graetz, ki je v avtomobilu v 630 dneh prevozil Afriko, se pripravlja, da z zrakoplovom preišče Novo Guinejo, da napravi plastičen zemljevid dežele. Zrakoplov bo oborožen s šestimi strojnimi puškami. Graetz je naprosil angleško in nemško vlado, da naj bi ob njegovi ekspediciji odposlali po eno bojno ladjo v Novo Guinejo.

Elektroificiranje ameriških železnic. Vlada je dovolila uvedbo električnega obrata na 450 km dolgi progi Pacifik—Čikago—Milwaukee, kar pomenja začetek splošnega elektroificiranja ameriških prog.

Nove poštne znamke v Rusiji in Srbiji. Z novim letom se izroče prometu nove ruske znamke s slikami ruskih carjev in važnih zgodovinskih dogodkov. Slike carjev bodo te-le: prvi car iz hiše Romanov, Peter Veliki, Katarina II., Aleksander I., II. in III. ter Nikolaj II. — Na Dunaju pa izdelujejo nove znamke za Srbijo s slikami osvobojenih krajev: Skoplje, Bitolj, Prizren, Prilep, Priština, Drač, Novi Pazar, Veleš in Kumanovo.

Pomnožene vloge v praških hranilnicah. Iz Prage se poroča, da je od novega leta sem vlaganje v tamošnje hranilnice tako naraslo, da se kaj takega še nikoli ne pomni. Samo v praško mestno hranilnico, za katero jamči mesto, je v enem samem dnevu prišlo 10.000 strank, ki so vložile denar. Redek pojav! Tudi nemški zavodi so dobili mnogo novih denarnih vlog. Zlato prihaja zopet na dan. Vse to so posledice tega, ker je minil strah pred vojno.

Tovarna aeroplanov na Ogrskem. Ustanovila se je anonimna družba za izdelovanje aeroplanov, in sicer v vojaške namene. Družba ima dosedaj 500.000 K kapitala.

Mati in novorojenček skupaj krščena. Iz Leadville, Colo., v Ameriki poročajo: Tukaj se je pripetil res redek slučaj. Neki tukaj rojeni Slovak se je poročil pred enim letom z Amerikanko, ki ni bila katoliške vere. Pred kratkim mu je porodila sina in 8. decembra minulega leta je krstil v slovenski cerkvi župnik J. Perše mater in sina. To je res slučaj, ki se ne pripeti vsak dan!

Ameriški milijarderji — sorodniki. Ameriški zgodovinar dr. Jordan je izdal delo, v katerem dokazuje, da potekajo najznamenitejši možje Zedinjenih držav: Washington, Cleveland, Roosevelt in milijarderja Rockefeller in Morgan od ene in iste pramatere: Izabela de Vermandois. Ta žena je živela v 16. stoletju; odlikovala se je z nenavadno inteligenco in ostrino duha ter je vodila naznamenitejša trgovska podjetja. Pokopala je pet svojim mož, katerih zadnji je bil neki židovski brusilec diamantov z Nizozemskega. Doživela je 80 let.

Ženska gledališni kapelnik. Gospodična Ada Kitschman je imenovana za kapelnico v lvovskem mestnem gledališču. Njeno opereto »Zadnja noč« uprizorita lvovsko in varšavsko gledališče.

Spomenika Andreja Hoferja na Dunaju ne bo. Spor med odborom za Hoferjev spomenik na Dunaju in kiparjem Parschalkom se je sedaj poravnal. Parschalk odstopi od pogodbe; predujema, ki ga je že dobil za spomenik, mu ni treba vrniti in vrhu tega dobi še odpravnino. Odbor je nato sklenil, da se Andreju Hoferju sploh ne postavi spomenik; nabrani denar se obrne v dobrodelne svrhe.

Rusko pismo.

Motivi ruske miroljubnosti. — Poljsko vprašanje. — Finančno in narodno gospodarstvo. — Reforma koledarja. — Proti antisemitizmu na Rusko-Poljskem.

Nevarnost vojnih zapletljajev med Rusijo in Avstrijo je za enkrat odstranjena. Brez dvoma ima za mirno rešitev avstro-ruskega konflikta v prvi vrsti zasluge car sam, ki je osebno skrajno miroljuben; za mir so pa bili tudi drugi vplivni grogi, ki niso hoteli igrati vloge različnih Aleksejev ob rusko-japonskem konfliktu l. 1904. Seveda so odločnejši faktorji za svojo miroljivo politiko morali imeti stvarno podlago. Sodeč po izjavah četrte dume je rusko javnost prešinjala precejšnja bojaželjnost. V resnici pa je vse drugače. Poleg slovanofilskih in vojaških krogov so v inteligentnih ruskih slojih bojaželjni samo revolucionarni elementi, ker pričakujejo od zunanjih zapletljajev države uspehov za svoje namene. Zdi se, da je miroljubnost vlade diktiral strah pred domačimi revolucionarji. Socialni demokrati, anarhisti, nihilisti, potem Poljaki, Finci in druga nezadovoljna ljudstva širnega carstva in nazadnje še upori mohamedancev in Kitajcev, vsem tem moč države ni kos.

Kakor drugod, je tudi v Rusiji v teh viharjih dneh zopet prišlo na površje narodnostno vprašanje. »Poljska kvestija« je predmet živahne diskuzije, ki jo vodita rusko »Slovo« in poljski varšavski »Dzien«. Pravijo, da iznenađenja v poljsko-ruskem vprašanju niso izključena, ker želi tudi car »miru med narodom«. Toda treba bo pred vsem zločiti ruski sistem.

V gospodarskem oziru Rusija po zahtevu finančnega ministra Kokovceva hitro napreduje. Dejstva, da Rusija svoje rastoče letne izdatke pokriva z rednimi dohodki, ne da bi ji bilo treba najemati posojil, kakor poprej, potrjujejo ministrove besede. Dočim je znašal izvoz poljedelskih pridelkov l. 1895. 1520 milijonov kron, je dosegel l. 1911. vsoto 3390 milijonov in je upati, da bo leta 1915. narasel na 5000 milijonov. Leta 1906. so pričeli z agrarno reformo na podlagi individualne lastnine. Že danes je nad 1 milijon samostojnih kmetov, ki imajo več kot 20 milijonov desjatin zemlje.

Povprečna vrednost ruske zunanje trgovine v letih 1901—1905 je bila 3935 milijonov kron, v letih 1905—1910 pa že 5288 milijonov, tedaj 35% prirastek. Izvoz surovin je v tem razdobju poskočil za 127%, izvoz polfabrikatov pa za 84,5%. Tudi industrija kaže lep napredek. Akcijski kapital v letih 1909—1911 ustanovljenih akcijskih družb znaša 1635 milijonov kron. Pri tem je inozemski kapital udeležen samo z 20%. Pa to še ne zadošča potrebam Rusije. Jeklo, surovo železo, stroje, lopate, kose, pločevino, svilo in volno mora kupovati v tujini. Državna banka ima zlata za 3938 milijonov kron, od česar je šla za mobilizacijo samo 22 milijonov zlata. Toda kljub temu je bila banka primorana zvišati diskont na 6%. Državni dohodki v prvih osmih mesecih minulega leta so znašali 4870 milijonov kron (+ 208 milijonov kron v primeri z isto dobo leta 1911), izdatki pa 4340 milijonov (% 565 milijonov).

Med izdatki omenjamo te le: za nove železnice 155 milijonov, državna pomoč bednemu prebivalstvu 90 milijonov, za odplačevanje dolgov 107 milijonov. Vsekakor torej marsikateri finančni minister zavida vspehe gospoda Kokovceva.

Mednarodno reformo koledarja, ki jo je predlagal kongres trgovskih zborov v Londonu l. 1910., ruska javnost simpatično pozdravlja. Pozivu švicarske zvezne vlade k tozadevnemu kongresu so se razven Avstrije odzvale že vse države. Predloženih je že 31 reformnih predlogov.

Mlado poljsko protižidovsko gibanje dela ruski vladi skrb, ker ne mara židom privoliti novih bivališč med ruskim narodom. Zato oblasti židovskemu bojkotu med Poljaki za enkrat niso naklonjene.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 15. januarja 1913.

Pšenica za april 1913	11-86
Pšenica za oktober 1913	11-98
Rž za april 1913	10-26
Rž za oktober 1913	9-70
Oves za april 1913	10-87
Oves za oktober 1913	9-18
Koruzza za maj 1913	7-71
Koruzza za julij 1913	7-88

Efektiv trdnje.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, sred. tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
14	9. zveč.	730,7	-4,0	sl. jug	oblačno	
15	7. zjut.	739,9	-6,4	brezvetr.	oblačno	0,3
	2. pop.	738,5	-5,0	sl. jvzh.	"	

Srednja včerašnja temp. — 3,4°, norm. — 2,6°.

Išče se kuharica

za župnišče na deželi, v srednji Istri. — Nastop lahko takoj. Naslov pove uprava lista pod št. 166. (Znamka za odgovor.)

Za svojo sestro

40 let staro, vdovo s petimi, 6 do 18 let starimi otroci, lastnico lepega posestva z obširnimi gozdovi, v bližini Ljubljane in železnice, iščem tem potom moža, ki naj bi imel nad 8000 K premoženja, bil 35—45 let star, trezen, priden in varčen in se razume na kmetijstvo. Lahko je tudi vdovec brez otrok s primernim posestvom ali c. kr. uradnik z dobro stalno službo. — Gbširne ponudbe s sliko, ki se takoj vrne, pod: »Razumnost« 159 na upravo »Slovenca« do 29. t. m. — Tajnost zajamčena. 159

Razpisuje se služba

cerkvenika in organista.

Plača: 600 K v denarju, štolnina, prosto stanovanje, prosta drva (seka in cepi jih sam) zemljišča toliko, da ima lahko eno kravico in enega prašiča. Ker ima to zemljišče, mora iti ali poslati koga vsako soboto v Škofjo Loko. Prednost imajo »Cecilijanci« in oženjeni. Nastop 1. aprila t. l. Župni urad sv. Lenart nad Škofjo Loko. 104

Stelaže

2 špecerijski in 1 manufakturna z galerijo, 2 registrirni blagajni, omare za led, plinova peč, ciklostil in kopirna preša se prodajo za nizko ceno pri Ljubljanskem uradniškem gospod. društvu v likvidaciji Kongresni trg št. 12. — Prodaja se tudi špecerijska in manufakturna zaloga pod nakupno ceno. 112 3—1

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem z današnjim dnem zopet prevzel dobro znano restavracijo

„hotel Vega“ v Spodnji Šiški

ter zagotavljam velecenjenim p. n. gostom iz Ljubljane in z dežele, da bom strogo pazil na točno in najboljšo postrežbo ter bom vedno skrbel za dobro pijačo in izbornu kuhinjo. Za mnogobrojni obisk se priporoča z vsem spoštovanjem

Anton Maver,

restavrater hotel „Vega“, Spodnja Šiška pri Ljubljani.

Št. 12/pr.

Razglas.

164

V zadnjem času so se pri poslopih, katere straži vojaška straža, primerili taki dogodki, iz katerih se da sklepati, da občinstvo tem stražam ne pripisuje potrebne važnosti in jim ne izkazuje potrebne pozornosti. Ker ima taka brezbriznost lahko nedogledne posledice, se občinstvo v svrhu preprečenja nesreč nujno opozarja, da je vsako neopravičeno približanje k zastraženim smodnišnicam na ljubljanskem polju in na Gradu nedopustno ter nevarno; zlasti je treba na poziv takoj obstati, ker sicer straža lahko strelja.

Mestni magistrat ljubljanski.

dne 9. januarja 1913.

Pozor trgovci!

Proda se hiša

v mestu, dvonadstropna

v dobrem stanju blizu dveh cerkva, v kateri se nahaja dobro vpeljana špecerijska trgovina, obstoječa čez 50 let. Proda se skupaj s hišo, zaradi družinskih razmer. Jako ugodno za upokojene častite gospode duhovnike. Naslov pove upravništvo tega lista pod št. 163. (Znamka za odgovor.)

Za manjši poštni urad v lepem kraju na Gorenjskem se išče vestna, eventualno že vpokojena

poštna upraviteljica,

ki bi službo lahko čimprej nastopila. Ponudbe z navedbo zahtevkov na administracijo »Slovenca« pod šifro »Tako« 165.

Resna ženitna ponudba.

Pošlen, razumen in soliden mladenič, 30 let star, trgovec in posestnik z dobro stalno službo in lepo prihodnostjo, srednjevisoke čedne zunanosti in blagega srca, želi radi pomanjkanja znanja spoznati razumno, 20—25 letno gospico iz dobre družine, nedolžne preteklosti, dobrega zdravlja, z veseljem do trgovine in gospodinjstva. Dobro, rahločutno srce, ter nad 5—15.000 kron premoženja naj povzdigne srečo in premoženje nad 40.000 kron. Obširne ponudbe s sliko, ki se takoj vrne, pod: »Tiha sreča 158« do 29. t. m. na upravo »Slovenca«. Tajnost zajamčena. 158

Služkinja

se išče, katera zna kuhati dobro domačo hrano, opravljati vsa hišna opravila, ter ima ljubezen do otrok. Najraje taka z dežele. — Pismene ponudbe na upravništvo tega lista pod št. 168. Nastop takoj ali pozneje.

Biser

vseh žitnih kav je

Franckova perl = rž.

Vsak požirek iz skodelice potrjuje premoč te fine kakovosti.

Da se pa doseže dober okus in lepa slastna barva, treba je pridjati vsaki žitni kavi malo porcije

pravega zagrebškega »Frankovega« kavinega pridanika.

Obe vrsti je dobiti v vsaki špecerijski trgovini. III.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj kosm. zobo-
čisti sred-
stvo

Seydlin

Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

Dobro
sa
povzame

Prodajalka

Izurnjena v trgovini mešanega blaga želi
premeniti službo.

Cenj. ponudbe naj se pošljejo na upravo
'Slovenca' pod šifro „zvesta prodajalka.“

Kuhinjski odpadki

(pomije) se oddajo v gostilni pri „Faj-
moštru“ v Ljubljani. 161

Kovaškega vajenca

enega ali dva, išče

Janez Pucelj,

kovaški mojster.

Ribnica števil. 113. Dol. 61 1

Staubene parcele

na Dunajski cesti v Ljubljani pred
delauskimi hišami in na Glincah
tako ob mestni meji na Tržaški
cesti, vse z najlepšo lego so po
izberi za primerne cene

na prodaj.

Več se izve pri lastniku **JOS.**
TRIBUC, na Glincah 37. 2127

Hiša

v Kamniku na Gorenjskem (prej last
kolarskega mojstra J. Stare-ta), z mo-
derno urejeno delavnico za kovaško,
kolarsko in sedlarsko obrt, v kateri
so te obrti že dobro vpeljane, je pod
ugodnimi pogoji na prodaj. — Odda
se tudi v najem dobro idoča gostilna
na prometnem kraju na Gorenjskem
s koncesijo za žganjetoč, trafiko in s
pripravnimi lokali za trgovino. Naslov
iz prijaznosti pri upravnistvu tega lista
pod številko 101.

Izgotovljene obleke

za moške in otroke v veliki izbiri po zmerni ceni v manufakturni trgovini

2934

Ljubljana Pri Škofu zrau. škofije

Zaloga pohištva in
tapetniš.ega blaga

Fr. Kapus

Ljubljana, Marije
Ter. c. 11 (Kolizej).

**Zaloga spalnih
ter jedilnih sob**

v različnih najnovejših slogih.

Vsakovrstno drugo

≡ pohištvo. ≡

Priznано solidno blago
ter najnižje cene.

**Zaloga otomanov
divanov, žimnic**

različne kakovosti;
zajamčeno trpežni izdelki.

Velika izbira
otroških vozičkov
vsakovrstnih slik, ogledal itd.

Elektrotehniška delniška družba

prej

1018

Kolben in dr. Praga-Vysočany.

Dinamo stroji, elektriški motorji. Naprave za elektriško razsvet-
ljavo in prevajanje elektriške sile. Električni obrat vseh
vrst. Ventilatorji. Turbo-generatorji, elektriške železnice
in lokomotive, žerjavi in dvigala. Obločnice in žarnice
vseh vrst.

Vodne turbine vseh sestav, (Francis, Pelton). Točna, cena in
hitra popravila vseh elektriških strojev od drugih tvrdk. Vse
potrebe za inštaliranje.

Hranilnica kmečkih občin v Ljubljani

Dunajska cesta števil. 32

obrestuje hranilne vloge, pričenši z dnem
1. januarjem 1913, po

4 1/2 %

brez odbitka rentnega, davka, tako, da
prejme vložnik od vsakih vložnih 100 K
čistih 4 K 50 h.

Ravnateljstvo.

Ustanovljena leta 1800.
največja svečarska tvrdka
FR. ŠUPEVC
Ljubljana, Prešernova ul. 7.

Odlikovana na mnogih razstavah, kakor
tudi v Rimu 1911 z veliko zlato kolajno
in z grand-prixom

priporoča velečastiti duhovščini kakor
tudi sl. občinstvu zajamčeno pristne

čebelno-voščene sveče

:: za cerkev, pogrebe in procesije ::

voščene zvizke, izkorni med pitaneč

ki se dobiva v steklenicah, školjках
in škafih poljubne velikosti.

Za obilna naročila se toplo pri-
poroča in zagotavlja točno in
pošteno posrežbo. 40

Blagajna

(N. tion-l-Registrier-Kasse) 35

samo en mesec rabljena, prodaja po nizki ceni
A. Pečak, Toplice, Dolenjsko.

PREDNAZNANILO.

Usojam se vljudno naznanjati, da sem 31. decembra 1912 izstopil kot tihi
družabnik tvrdke P. Magdič v Ljubljani.

Čkrali si dovoljujem slavno občinstvo vljudno obveščati,

da otvorim koncem februarja 1913 v Ljubljani
Franca Jožefa cesta 3, poleg konf. trgovine Maček & Komp.
modno in športno trgovino za gospode in dečke

pod tvrdko **J. KETTE.**

Moje dolgoletno delovanje v tej stroki in najboljše trgovske zveze le prvovrstnih tu- in ino-
zemskih tvornic jamčijo, da bodem mogel p. n. odjemalcem najbolje in po primerno nizkih cenah postreči.

V prijetni nadi, da mi zaupanje, katero ste mi dosedaj pri gori navedeni tvrdki izkazovali,
ohranite tudi v bodoče

beležim z odličnim spoštovanjem

J. Kette.